

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr.
a treia-ora 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În România:

la dnul Carol Schulder în București, strada
Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

„Secțiunea naționalităților”.

(*) Este imperiul lui Ieszenszky și Jancsó, asupra cărora spiritul lui Beksics se coboară și el se-î înrodiască cu limbi de șerpe ori de foc. Și alții mai sunt pe aproape! Incepe a deveni foarte clar evident un grup de politicieni, funcționari și agenți, care au ales drept specialitate chestia naționalităților.

Să fac deci și jertfe multe, despre care noi am susținut și susținem, că sunt cheltuieli zadarnice.

Nu așteptam însă ca și dintre maghiari să se scoale vre-un om, care să le spună soților lor, că-î — zadarnică truda aceasta.

În comisia financiară, care prepară bugetul, s'au rostit și astfel de cuvinte. După raportul lui „Pester Lloyd” discuția s'a petrecut așa:

„La bugetul presidiului ministerial, Albert Kovács exprimă părerea, că afacerile naționalităților îi dau eventual de lucru ministrului de interne, dar neagă că ar fi corect, ca pentru aceste afaceri să se creeze în minister o secțiune specială.

„Ministrul-president Bánffy răspunde că aici vorba este numai, ca relativ la afacerile naționalităților și alte afaceri ministrul-president să susțină legătura între singuraticile ministere, pentru-ca dispozițiunile să se facă într'un spirit unitar și într'o direcțiune unitară, ceea ce în interesul cauzei este bine să fie.

„Deputatul Toma Péchy nu are nimic în contra faptului, că în ministerul de interne să fie cu o secțiune mai mult; totuși nu poate aproba, ca secția să fie creată pentru afacerile naționalităților, lucrătorilor și socialiștilor, deoarece aceasta amănă numai soluțiunile. Ministrul-president prescrie direcția și singuraticile ministere să iee măsurile necesare.

„Ministrul-president Bánffy răspunde că în aceste privințe presidiul ministerial nici nu devine o autoritate, care dispune; problema secțiunii este numai prepararea, ca presidiul ministerial să poată prescrie direcțiune unitară. Aici nu-i vorba de o autoritate, ci numai de o preparare și informațiune, de a căror bunătațe ministrul s'a convins deja prin experiențele de până acum.

„Deputatul Hegedüs se exprimă în același sens și observă, că aici este vorba numai de un serviciu de informație; aici nu poate fi vorba, ca secțiunea aceasta să dispună și să dea o direcție. Dar acest serviciu de informațiune el îl ține de foarte important și necesar.

„Deputatul Pázmándy socotește că-î o fericită soluțiune faptul, că aceste servicii de informațiune sânt subordonate imediat ministrului-president. În mare parte chestia naționalităților este la noi o chestie externă, ceea ce încă pledează pentru această măsură. Ministrul-president se poate cu drept cuvânt mândri de rezultatele obținute pe acest teren etc.”

Observăm, că până la discuțiunea reproducă mai sus, nu s'a ivit încă vre-o știre mai autentică despre „secțiunea naționalităților”. Nu știam anume cu siguranță cât de mare este influența ei, cum lucră. Acum știm, acum ni-s'a luminat partea, în care trebuie să căutăm pe faurii direcției, ce o ia politica de naționalități a guvernului, acum știm cui avem să-î spunem pe românescul: *ține minte!*

Secțiunea aceasta este mai întâiu chemată să informeze, și să se informeze pe sine. Un serviciu de spionaj este deci necesar. Și în adevăr dacă în publicul român se simt neregularități relative la scrisori, dacă persoane în funcții iau atitudini curioase, publicul acesta a început deja să creadă că știe și care-î organizația acestui serviciu de informațiune. Ba auzi afirmațiunea, că șeful secției însuși a organizat acest serviciu luând în ajutor oficii, care depind direct de la ministrii din Pesta. Aceasta este un sentiment atât de lătit, încât ni-a surprins când l'am văzut ce concrete forme de acuză ia în publicul român. Ce-î adevărat, cât este exact nu putem să-l întimplarea poate ne va da vreodată siguranța asupra cauzei acestui simțământ produs în publicul român.

Aceasta ar fi partea internă. Cea externă, pusă în cumpănă de Pázmándy, am văzut-o la Bruxella în broșuri împărțite gratis, în articolul lui „Pester Lloyd”, care era cifrat — *y* (Ieszenszky) și care înșira ce a păcătuit contra Ungurilor fiecare ministru român din noul minister al Regelui Carol.

Acestea toate sunt însă fleacuri pe lângă un alt efect. Noi avem impresiunea, că la Pesta încep a prepondera ideile lui Jancsó Benedek, despre care se știe că este prieten intim cu șeful secției naționalităților. Acesta-î programul de anihilare a culturii naționale și măsurile grabnice. Și până acum s'a făcut ori s'a încercat aceasta, dar în timpul din urmă prea s'au grămadit energia d-lor. La Năsăud, la Blaj gimnaziile au suferit mult și cumplit; școlile

grănițerești au fost lovite greu; de mult timp se încearcă înființarea unor reuniuni și voe nu se dă; despărțimintele Asociației sânt persecutate; preparandiile sânt puse sub o controlă mai severă; se dau earăși severe ordinațiuni pentru propagarea limbii maghiare și se reintocmește serviciul pentru censurarea cărților de școală scrise în limbi nemaghiare. Aceste semne ne fac se credem că programul, pentru care asudă dl Jancsó începe a prepondera în secțiunea, a cărei producțiune este și barbară și ilegală.

Este pentru orientarea noastră de preț, să știm că Bánffy dă direcțiunea și că el o dă basat pe informațiunile secției — date pe mâna unor șoviniști mari și șireți.

Discuția citată mai sus din raportul lui „Pester Lloyd” este o dovadă că secțiunea aceasta are o importanță mai mare decât credeam și că trebuia avisată o discuțiune ce desvlește drăcescul laboratoriu al procurorului din procesul Replicei și al pașei dela Năsăud.

Disolvarea parlamentului maghiar este — spun foile maghiare — tot mai mult judecată ca probabilă că se va face în decursul acestei ierni.

Croații și Ungurii. Sânt indicii, din care putem prevedea, că chestia croată va fi încă multă vreme discutată. Astfel „*Narodne Noviny*” pin Zagreb aduce o epistolă, în care deputatul Iagics spune, că cu ocaziunea discuției bugetare, deputații croați din dieta maghiară vor aduce pe tapet și chestia croată. Vor cere revizuirea pactului dintre Ungaria și Croația și vor vorbi în limba croată

O nouă goană. Mai multe despărțiminte ale „*Asociațiunii*” au primit următoarea hârtie dată din ministerul de interne și de sigur în urma direcției „secției naționalităților”: „Stim. dle viceșpan! Mi-a venit la cunoștință, că „*Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român*”, care conform statutelor are reședința cancelariei în Sibiu, are filială (fiokegylet) în Brețcu. Deoarece activitatea acestui despărțământ este ilegală, întrucât n'are statute separate aprobate de guvern: te provoc, dle viceșpan, ca să îndrumi cu urgență pe numitul despărțământ a-și prezenta aici spre prevedere cu clausula de aprobare până la 30 Noemvrie a. c. statutele sub urmarea desființării. Budapesta, 3 Octomvrie 1895. Din însărcinarea ministrului: Dr. Splényi Sándor m. p., consilier ministerial.”

Ordinul are o formă blândă întrucât cere prescurtarea statutelor separate. Acestea nu există. „Statutele” despărțimintelor sânt cuprinse însă în statutele reuniunii, ear' acestea sânt deja supuse aprobării ministeriale.

Chestia este așadar: deși sânt supuse statutele acestea generale aprobării ministeriale, să se mai facă altele speciale și să fie supuse până la 30 Noemvrie?

Cu această chestie comitetul se va ocupa într'o ședință viitoare, dând apoi despărțimintelor îndrumările necesare. Ședința se va ține probabil abia la terminul normal, în prima Joi a lunii Noemvrie.

Zile grele pentru honvezi. „*Nemzeti Ujság*” dela 30 Oct. scrie, că colonelul de honvezi Huberth András, cel sub a cărei presidenție juriul honvezesc din Alba-Regală exprimase părerea, că Szemecz Emil nu a contravenit legilor militare prin scrierea articolului cu „*lesă maiestate*” pentru care stă acum în temniță, — a fost pus în pensie. Până acum era numai în disponibilitate.

Cei mulți înainte!

Dr. Lu-ger, noul primar al Vienei continuă a preocupa grozav presa „patriotică”. Bieți oficioși mai ales, s'au încercat rău de tot: Așa, că până-ce „*Pesti Napló*” de ieri speră să nu fie întărit Dr. Lueger, scrie chiar un teribil articol de fond contra lui, — până atunci alt oficios, „*Pesti Hirlap*” spune, că la Viena chiar în ziua alegerii, s'a achimbat foarte situația în favorul lui Lueger.

Obrăznicia oficioaselor merge atât de departe, încât față de o amenințare a lui „*Nemzet*”, însuși „*Nemzeti Ujság*” (dela 30 Oct.) se indignează și întreabă cu ce drept vor să se amestece cei din Budapesta în afacerile interne ale Vienei.

Noul primar este în cea mai frumoasă vîrstă: de 51 ani. El a studiat în Teresianum, după care sfinșind studiile juridice, s'a făcut avocat. La 1875 a fost ales membru reprezentant comunal. Deasemenea este de mult membru al parlamentului, unde se știe că a dezvoltat cea mai mare activitate, demascând de atâtea-ori pe Unguri și Jidani.

Din Bucovina. Primim azi următoarea telegramă, care ne dovedește, că influențele polone-jidovești-rutene distrug în continuu simburii lucrărilor românești din Bucovina:

Cernăuți, 30 Octomvrie n. Tipografia „archidieceșană s'a închis. Multime de lucrători români au rămas pe drumuri. Iritarea, în contra archimandritului Ciupercovic și aservitului său consistor e teribilă.”

erau atât de căzuți la ivirea Turcilor în Peninsula-Balcanică, încât rezistența opusă acestor noi cuceritori a fost minimă; ducii sau țarii bulgari n'au fost nici măcar în stare să se unească cu toți pentru înlăturarea primejdiei comune; ei au căzut unul după altul ca niște mișei. La 1398 Bulgaria nu mai exista.

Dela căderea Bulgariei sub Turci. Românii devin din nou cei mai buni spriginitori ai Bulgarilor și mai ales ai culturii lor; de astă-dată însă nu Românii din Peninsula-Balcanică, ci cei de dincolo de Dunăre, Românii principatelor. Cam o jumătate de secol înaintea căderii bulgare se făcuse consolidarea Terii-Românești și a Moldovei în vovodate neatrinate și ruperea lor politică de sub Unguri și Bulgari. Serviciile aduse de noi Bulgarilor nu era să înceteze însă odată cu această despărțire politică de dînșii. Noi ne-am rupt numai politicește de Bulgari, am rămas însă intelectualmente legați de dînșii, căci cultura bulgară, care primește rădăcini destul de adânci dincoace de Dunăre, s'a continuat dela 1398 încoace numai aci.

Întreaga cultură bulgară s'a păstrat și s'a perpetuat în țările noastre; cu sec. 14 începe la noi, atât în Muntenia cât și în Moldova, mai puțin în Transilvania și în Banatul Ungariei, o epocă de înflorire a literaturii și artei bulgare, cum de bună-seamă n'a fost nici în Bulgaria proprie în vre-

Macedonia. „*Pester Lloyd*”, vorbind de reformele turcești, scrie că ele înseamnă și pentru Turcia apropierea unei epoci în care Macedonenii „vor preferi a rămâne supuși turcești, decât să se lase eventual a fi majorisați ori desnaționalizați” — prin Serbi, Greci ori Bulgari (reciproc).

Articolul de fond, dela 18 Octomvrie, al lui „*Pester Lloyd*” spune așadar că e natural să rămâi unde nu ești desnaționalizat.

Ce se faci însă, rabine, când ești desnaționalizat???

DI. D. A. Sturdza

despre

chestia națională.

București, 16/28 Oct. 1895.

Ministrul-president al României, dl D. A. Sturdza a ținut Vineria trecută, într'o adunare convocată de clubul național-liberal, în sala teatrului Pastia din Iași, un discurs, în care a precizat atitudinea politică a noului guvern și programul său de acțiune. Cu acest privilegiu, liberalii ieșeni i-au făcut veneratului lor șef ovațiuni călduroase, atât la gară, la sosire, cât și în sala de adunare. Afară de aceea dl G. Mărzescu, prof. la universitate și presidentul clubului liberal din Iași, a dat un banchet în onorul șefului partidului și a guvernului, cu care privilegiu s'au rostit mai multe toasturi.

Discursul dlui Sturdza, din pricina celor două sărbători ce au urmat și fără îndoială și din pricina aparatului cam imperfect cu care lucrează presa noastră, nu este publicat încă în tot cuprinsul. Organul conducător al partidului, „*Voința Națională*” ni-l promite pentru mâine. Pentru astăzi trebuie să ne mulțumim cu un resumat al lui, care tocmai îl află în „*Gazeta Poporului*” apărută astă-seară.

După natura lucrului și cu deosebire după apostrofările oficioase ale presei austriace, era de prevăzut, că dl Sturdza va atinge în discursul său și chestia națională. Așa s'a și întimplat. Această parte, atât de importantă pentru noi, „*Gazeta Poporului*” o resumează astfel:

„În chestiunea națională, atitudinea noastră e clară și precisă. E evident, că trebuie să ne abținem dela ori-ce act, care ar putea provoca o agitație în afacerile interne ale statelor vecine și, în special, în ale monarhiei austro-ungare.

Am fost învinuiți de a propaga irredentismul, adică de a împinge la împotrivirea legilor existente în Ungaria și de a favoriza disordinea.

Toți acei, cari au urmărit cu imparțialitate atitudinea noastră în chestiunea națională,

FOIȚA „TRIBUNEI”.

În ochii tăi..

În ochii tăi, stele senine
Am vrut să-mi oglindez durerea,
Dar' dragă, n'am avut puterea,
Ca n' soare, să privesc la tine.

Și sufletu-mi cât se topește,
De-o rază-a ochilor de mură,
Iubitul meu, dar' te îndură!
Și tu la mine 'ntâi privește.

Ce lesne 'ți-e...

Ce lesne 'ți-e s'aprinzi dorințe
În inima iubitei tale,
Când pleci și dorurile-ți pale,
Se șterg pe rînd dintr'al tău suflet
În lungă-ți cale.

Dar' cât de greu ti e s'ermanii
Să stee-n viscoli, ca o stîncă,
Căci în iubirea ei adăncă,
Plecat p'un veac, un veac aproape
Te simte încă.

Ioan.

S'a dus la școală odorașul,
Să nvețe carte,
De-o altă soarte n' lumea asta
Să aibă parte.

Ce mult 'și-a bate, bietul, capul,
Gândiau părinții,
Postia măicuța cea duioasă,
„Ajute-î sfinții!”

Căci greu 'i-a fi lui toată ziua
Cu cartea n' mână,
Da pune-î tot ce avem în traistă
Pe-o săptămână.

O, pune-î dacă vrei, b. bacă
S'ai și tu parte
De boerie când l'om face
Un om cu carte.

Și Ioan doar' știe ce speranțe,
De el se leagă,
Căci după trimbiți toată ziua
Nebun aleargă.

Ah, ce frumoși sânt militarii,
Când stau în rînduri
Și ce blăstăm să stai în școală
Pe grele gânduri.

Elena din Ardeal.

Românii și Bulgarii

De

Ioan Bogdan.

(Urmare).

Ar fi însă greșit dacă din acest motiv am revendica istoria imperiului al doilea bulgar numai pentru noi; ea aparține Bulgarilor. Dinastia română nu putea să nu se asimileze masei, întocmai cum cu câteva sute de ani mai nainte dinastia turco-bulgară se asimilase cu Slovenii supuși de ea. E mai mult o fatalitate, decât o urmare firească a lucrurilor, că imperiul al doilea bulgar, reînființat cu mare sgomot, a început să decadă odată cu stîngerea dinastiei române; după Asanești Bulgarii n'au mai avut nici un domn puternic; imperiul lor a început a slăbi tot așa de repede cum s'a înălțat. În ordinea politică, creșterea Sârbilor, cari în sec. 13 se constituiesc într'un singur stat sub Nemanizi, întemeierea statului muntenesc independent la sfîrșitul sec. 13 și consolidarea lui la începutul celui de al 14-lea în sfîrșit dismembrarea imperiului bulgăresc în ducate și țarate independente, au fost cele trei cauze de căpetenie a slăbirii lui; în ordinea morală, decadența religioasă a grăbit și favorizat această slăbire. Bulgaria era plină de Bogomili, Hesychaști și Adamiți; oameni al căror ideal era stîrpirea căsătoriei. Politicește și moralicește Bulgarii

murile cele mai de glorie ale ei. Această epocă ține până în sec. 17, culmea ei este sec. 15 și 16. În acest timp țările române erau Italia bulgarismului. Precum Grecii refugiați în Italia de frica Turcilor au produs renașterea studiilor clasice și a artelor frumoase antice, tot așa Bulgarii refugiați la noi și adăpostiți la curțile domnilor și în mănăstiri au pus temelia literaturii slavo-române, care a domnit la noi în sec. 14—17. Mănăstirile din Moldova și Muntenia nu numai că au conservat în acest timp tot ce Bulgarii produsera mai nainte — până și cronicile naționale bulgărești s'au găsit în manuscrisele noastre — dar în ele s'au perfecționat chiar literatura și arta bulgară. Românii au perfecționat arta de a scrie cu cirilică — manuscrise așa de frumoase ca cele din mănăstirile noastre nu se cunosc din Bulgaria nici unul, — ei au perfecționat arta de a desemna miniaturi și a zugrăvi icoane, arhitectura bisericască și artele decorative.

Comparați d. p. vignetele lor cele elegante în forme și variate în culori de pe evangheliile lui Alexandru-cel-bun, Stefan-cel-mare, Petru Rareș, Alexandru Lăpușneanu, Neagoe Basarab și Matei-înd Basarab, cu vignetele fără gust și sarbede ale vechilor manuscrise bulgărești din sec. 12 și 13, sau a celor câtorva manuscrise din sec. 14, și veți vedea marea deosebire de talent artistic între unele și altele.

vor recunoaște că aceste învinuiri sunt nedrepte. N'am urmat nici-o dată o asemenea direcțiune, care, fără a vorbi de alte inconveniente, ar prezenta pentru noi o mare primejdie, dacă aceeași procedură s'ar aplica la noi.

În judecarea chestiunii naționale nu trebuie să uităm, că existența monarhiei austro-ungare e o necesitate de prima ordine, atât pentru echilibrul puterilor europene, cât și pentru siguranța regelui român.

Asupra acestui punct nu există, n'a existat și nici nu poate exista în țeară nici o divergență.

Irredentismul român, dacă ar exista, ar fi o absurditate și Românul a știut totdeauna să se ferească de absurd și de imposibil în conducerea afacerilor sale.

Nici un om de bun simț nu se gândește în Țeara-Românească să facă irredentism.

S'a pretins, mai departe, că noi am vrut să ne amestecăm în afacerile interne ale Ungariei. Nimic n'a fost mai departe de intențiunea noastră.

Noi cu toții suntem animați de dorința, ca luptele și conflictele între Români și Unguri să înceteze, pentru a fi înlocuite de o înțelegere frățească, căci interesele comune cer ca România și Ungaria să mențină relațiuni amicale.

În situația actuală, ne găsim în fața unui act spontan și de mare importanță al M. S. Împăratului-Rege Francisc Iosif — vorbesc de grațierea condamnaților dela Cluj — act care e bun augur pentru viitor.

Ne bucurăm și noi, cei din regat, de acest act de înaltă clemență cum ne bucurăm de orice act de natură de a stabili relațiuni noastre cu Austro-Ungaria pe baze solide.

Acest act, dintr-o parte, liniștește spiritele și din alta, consolidează armonia, fiindcă sfârșirile noastre, ale tuturor, ar trebui să tinză spre menținerea raporturilor celor mai amicale între cele două țări.

Din România.

București, 16/28 Sept. 1895.

Ieri la orele 11 dim. am asistat la inaugurarea noului palat de justiție, făcută în prezența Regelui, a Reginei, a principelui și principesei moștenitori, cu solemnitate și pompă mare.

Noul palat, o clădire monumentală, este ridicat pe malul drept al Dâmboviței între biserica Domnița Balas și Institutul de bacteriologie. Deși criticele asupra valorii estetice și arhitectonice a celor patru fațade ale lui nu sunt toate favorabile, totuși noul palat de justiție, este una din cele mai mărețe clădiri ale capitalei și se afirmă, că defectele în forma exterioară sunt compensate prin aranjamentul practic al interiorului. Clădirea începută acum cinci ani, s'a făcut după un plan combinat din mai multe, sub conducerea arhitectului Mineu și a costat tocmai cinci milioane de franci.

Pentru festivitatea inaugurării curtea regală a sosit Sâmbătă d. a. din Sinaia la București. Cetățenii liberali s'au folosit de acest privilegiu ca să facă Regelui o caldă ovațiune, ca expresie a bucuriei și mulțumirii pentru numirea ministrului liberal. Spre acest sfârșit un comitet de comercianți, în frunte cu d. St. Bachianu, N. Sterie, Diamandi D. Manole și alții publicaseră un apel, invitând pe comercianți să meargă la gară într-o împănare a Regelui. Apelul a avut mare răsunet. La sosirea trenului regal, Calea-Victoriei și Calea-Griviței del Palat la gară erau frumos

Arătați-mi ornamentele mănăstirii dela Argeș și ale bisericii Trei erari din Iași, sau chiar ale bisericilor celor multe făcute de Stefan-cel-mare, arătați-mi-le în vre-o biserică veche bulgărească! Nu le veți găsi nicăieri, cum nu veți găsi nici o singură clădire în Bulgaria, care să semene cu curtea de Argeș a lui Neagoe Basarab ori cu Trei ierarhi ai lui Vasile Lupul. Gustul frumosului, o prețioasă moștenire dela ziditorii templelor și amfiteatrelor, aplicat la arta decadenței bizantine primită de Bulgari a făcut din aceasta o artă admirată și imitată de toate popoarele vecine de aceeași credință cu noi.

Astfel se poate zice de țările noastre că ele au fost dela cucerirea Bulgariei prin Turci și până la renașterea ei un centru de refugiu al bulgarismului și ortodoxismului slav. Faptul acesta dă țerilor române o deosebită importanță în istoria culturii orientale; el dă drept românilor să se considere ca mediatori în cultură între Slavii de Sud (Bulgari și Serbi) și Slavii de Nord (Ruteni și Ruși). Când producțiunile literare și artistice au încetat la slavii de Sud, cei de Nord începură să se adreseze la noi, cari deveniserăm moștenitorii celor din urmă.

De aceea găsim în Rusia prin veacul al 15—16-lea manuscrise cu caracter slavo-român, o imitație după manuscrisele mănăstirilor noastre moldovenești; de aceea găsim în ele vignetele noastre cele frumoase și atât de caracteristice, încât le distingim prea ușor de toate celelalte vignete de manuscrise, fie ele bulgărești ori sârbești, fie din Novgorod ori din Chiev din Pskov ori din Moseva.

pavoasate și literalmente înțesate de lume. Cu deosebire în gară aglomerația a fost imensă. Când Regele s'a dat jos din tren a fost aclamat cu frenesie, ear' dl. Becheanu a ținut, în numele cetățenilor, un mic discurs de bineven-tare. Dela gară până la palat aceleași aclamări și urale nesfârșite. În cercurile liberal-se pune cu atât mai mare pond pe reușita splendidă a acestei manifestări dinastice, cu cât ea s'a făcut absolutamente în mod spontan, fără nici un amestec din partea autorităților, numai din inițiativa cetățenilor.

Duminecă, cu privilegiul inaugurării palatului de justiție, ovațiunile pentru Rege s'au repetat. Pe tot parcursul dela palatul r gal până la cel de justiție publicul aglomerat în stradele pavoasate, a aclamat trăsurile regale, escortate de escadronul de gendarmi călări.

Ceremonia inaugurării s'a făcut în pomposul vestibul al palatului, căruia i-s'a dat deja numele de „sala pașilor perduți”. Aici a fost ridicată în mijlocul vestibulului o estradă pentru serviciul bisericesc, scara din dreapta a fost prefăcută în tribună frumos decorată cu flori și coroane, pentru familia regală, ear' jur împrejur erau locurile rezervate pentru judecatori, al căror grup, în robele lor grave, negre și roșii, făcea o impresie foarte impunătoare, pentru advocați și invitați Membrii guvernului cu doamnele au așteptat sosirea curții la intrarea în palat, prezentând aceste din urmă Reginei și principesei Maria frumoase buchete de flori.

Î. P. S. Sa metropolitul primat, asistat de înaltul cler al metropoliei a întâmpinat curtea la intrarea în vestibul, prezentând crucea și evanghelia spre sărutare, după care a săvârșit ceremonia religioasă. Sfrșită aceasta au urmat discursurile de inaugurare. Au vorbit: dl. Eugen Stănescu, ministru de justiție, C. Schina, primul-președinte al înaltei curți de casație și D. Giani, decanul biroului advocaților din capitală. În sfârșit Regele a cetit un discurs, prin care arătând importanța justiției pentru țeară și înalta sa soicitudine pentru această putere suverană a vieții de stat, a predat noul palat destinațiunii sale.

Prin aceasta inaugurarea s'a terminat. Înălții domni și dignitarii statului au isălit apoi documentul comemorativ despre inaugurare și au vizitat apartamentele diferitelor instanțe judecătorești. În tot timpul acesta s'a servit șampanie și mezeluri invitaților și o muzică militară a cântat în vestibul.

La ora 1 curtea regească s'a reîn-tors la palat cu aceiași ceremonial ca la venire și între aceleași aclamări ale numerosului public.

La sârbare au fost invitați, afară de magistrați și advocați, toți șefii autorităților, ai armatei și toate persoanele de distincțiune din capitală. Vor fi fost de față peste 2000 de persoane și cu toate aceste vastul vestibul al palatului era numai pe jumătate plin. Dintre șefii conservatorilor am văzut numai pe dl. general Manu, T. Maiorescu și Al. Marghiloman. Cel dintâi ca president al camerei și al doilea ca rector al universității, sunt însă persoane oficiale. E la noi în țeară un vechiu dar' nu tocmai bun obicei, că opoziția nu participă la asemenea solemnități publice.

Același lucru, în mai mare măsură, îl constatăm la Rutenii din Galiția, cari ca popor ortodox în mijlocul și sub stăpânirea unui popor catolic până la fanatism, cum erau Polonii, au găsit la noi original cel mai puternic, material și moral, al ortodoxismului lor. Dacă Moldova n'ar fi fost în vecinătatea lor Rutenii din Galiția ar fi putut toți catolici.

După supunerea definitivă a Bulgarilor sub Turci la 1398, țeara lor a avut soartă tuturor provinciilor creștine supuse imediat imperiului otoman: ea a fost transformată în provincie turcească, în care Turcii aveau toate avantajele, Bulgarii toate greutățile. Un singur lucru li-s'a lăsat neatin: credința, dar' și ea mai târziu a fost dată în exploatarea Grecilor fanarioți. De viață culturală în timpul Turcilor nu poate fi vorba. Puținii oameni culti de pe vremurile acelea s'au refugiat la noi, ear' după ei alții nu s'au mai ivit Bulgarii deced sub Turci atât de mult, încât în sec 17 și 18 nu-i venia nimăruși să creadă că se vor mai ridica vre-odată. Ei au avut ca și noi, epoca lor fanariotă, epoca cea mai tristă din istoria lor, mai tristă decât în țările noastre.

Pe la 1779 seria un ambasador prusian din Constantinopol, că „nu există limbă care să poată da nume tuturor nelegiuirilor fanariote din Bulgaria”. Cuvintele acestea nu sânt o simplă hiperbolă, ci corăspund unei stări reale de lucruri. (Va urm.)

Lupta în comitate.

Alegeri.

Alegerea membrilor comitatensi în cercul Visag, comitat 1 Caraș-Severin, întâmplată la 28 Octomvrie, s'a terminat cu victoria completă a partidului național. Domniile asessori consistoriali Traian Barzu și Nicolae Sciopoeanu au întrunit 52 voturi contra 19. După comune au votat din Visag 26 votanți, din Remetea-Pogonici 19, din Scăiuși 6, din Dragomirești 1.

După alegere s'au făcut frumoase ovațiuni aleșilor, mai virtos dlui paroh Nicolae Sciopoeanu din Remetea-Pogonici, care fiind prezent a condus și contribuit mult la frumoasa isbândă.

*

La alegerile din congregațiunea Hunedoarei.

Pentru informațiunea alegătorilor, public numele presidenților și al membrilor, cari es din congregațiune și vin sub noua alegere, pusă pe 5 Nov. c. n. 1895 în țeara întreagă, dela 9 ore până la 4 ore după amiază, cu ședule (vot secret).

În cercul Petroșeni: president la alegere Puj Lázló. Ies: Marc Moldovan, Petru Burlea; — Matyášof zky József, Dumbrava Lázló, Borbáth József, 5 membri.

În cercul Puiuți: president la alegere Leszay János. Ies: Petru Ungur, Ringler Mór, Vladisláv Zsigmond, Bláz Ferencz, Macsaj Károly, Puj Árpád, Bra János, Dr. Jäger Ferencz, Tirak Béla, Lukács József, 10 membri.

În cercul Sălașurilor-de-sus: president Kenderessy Árpád. Ies: Ioan Glig, Petru Itul, Ioan Chirea, I. Cornea; Réthy Lajos, Balia József, 6.

Cercul Pește-di-mari: (Nagy-Pestény) president Pap József. Ies: Goró Ede, Naláczy Ákos, Borás Pap Ábel, Sághy Kálmán, Tolnag János, Puj Zsigmond, Pap Jenő, 7.

Cercul Hatégului: president Bernád Miklós. Ies: Alex. Serafin; Lenkes József, Dr. Száz Iván, 3.

Cercul Băcăstiei: president Benedikty József. Ies: Teofil Galea, Nic. Ciuciu; Petrovay Gyula, Benedikty József, Czintay Albert, Dóza Károly, Skaczel József, 7.

Cercul Hunedoarei: president Bauholzer Károly. Ies: Mihai Rimbaș, Nic. Muntean, Buesi Lipot și 1 loc gol: 4 membri.

Cercul Devei: president László Ignácz. Ies: Dr. Nagy Béla, Csűrös Antal, Lázó Ignácz și 2 locuri goale: 5 membri.

Cercul Peștigului (Alpeste): president Cseh László. Ies: Csonka Lajos, Furka Zsig, Schokándér Miklós, Kis Mihály, ifj. Baog János, Lengyel Gergely, Lichtensteiger Albert, 7 membri.

Cercul Dobrei: president Lázár László. Ies: I. Christe, I. Morariu, Toma Neamțu, I. Lázăriciu, I. Sirb; Mike Gyula, 6 membri.

Cercul Iliet: president Benedikty Lajos. Ies: Avr. P. Păcurariu, Sava Borha; Höhn Károly, Szajka Lajos, 4.

Cercul Rapoltului-mare: president László Zsigmond. Ies: Petru Robotin, Simion Filimon; Bugyaul Sándor, Seiler Adolf, Konez Gyula, Csuka László, Csuka Pál, 7.

Cercul Lozadului: president Zador József. Ies: Dionisiu Popovici; Fekete Elek, Zador József, Dr. Cseh Sándor, 4.

Cercul Romosului: president Dr. Am-lacher Albert. Ies: Laurian Bercian, Iosif Demeter, Nic. Andrei, Dr. Alexandru L. Hosszu, Nic. Herlea, 5 membri.

Cercul Orăștiei: president Sándor János. Ies: Ioan Lázáro cel tinăr, Gönczy Endre, Schuller Vilmos, Wildman Frigyes, Ioan Nemeș, Szláncsay Albert, Antoni Károly, 7 m.

Cercul Bradului: president Brády Albert. Ies: Vasile Dămian, Ioan German, Birșo Ioan Popa, August Oniț, Simion Ardean, Stefan Hărăguș, 5 m.

Cercul Băilei: president: Brády Lipót. Ies: Simion Băcilă, Lazar Perian, Ioan Perian, Petru Perian, George Drăgan, Avram Mihut, Alexandru Moldovan, Iov Perian, Nicolae Stanca, 9 membri.

Cercul Văței (Alváz): president Márkon Antal. Ies: Alexandru Petrescu, Ioan Iucu; Miklós Lajos, Konez Aladár, Lezing Iob, Dr. Büchler Mór, Beregszászi Árpád, Márkon Antal, ifj. Brády Albert, 9 membri.

Cercul Băii-de-Orie: president Nábráczky Gyula. Ies: Ioan Jurca, Dionis Sidá, Simion Horváth, Ioan Andrei, Fodor Gyula, Pitsch Sándor, Nemes Ede, Mihálovics Tobiás, 8 m.

Public numele tuturor membrilor congregațiunii, cari cu finea acestui an își perd mandatul. Încă îi cunosc am subliniat pe toți Români. Alegătorii cercurilor judece cari dintre bărbații aleși au corăspuns intereselor comitatului și ale poporului românesc îndeecebi. Judece-i pe toți, după faptele lor publice și după tragerea de inimă, care o au față de soartea poporului, față de limba ro-

mână și drepturile înscrise în legea de naționalități, art. de lege 44 din 1868.

Sântem 93% Români, 7% Maghiari și alte neamuri: la greuțăți. Sântem nuli în folosirea de drepturi, căci limba comitatului nostru în administrațiunea sa, întreagă este exclusiv maghiară, și abia avem 1 singur protopretor român. Ce sânt „solgăbiraele” la alegerile de notari, primari, medici ș. a. le știm cu toții.

Dacă vrem să fim nule și de aci încolo, să fim supuși, ascultători ai Mărilor Lor. Să primim „țidulele” domniei-lor și să ne înfricăm, ca sclavii, dacă vedem pene de gendarm.

Românii cu tragere de inimă nu vor aștepta însă ciaslul din urmă, ci se vor înțelege între sine și vor povăluir poporul să nu fie mînat ca vitele, ci conduși ca civili liberi și Români verzi, uniți și disciplinați. Cele mai multe încălcări de lege se fac în apropierea urnei.

Li-se iau cu puterea „țidulele”, solgăbiraele, notarul, judele, gendarmii și pandurii, toți se aruncă ca vulturii asupra unui iepure prins în ghiare. „Nu bun”. „Hesta bun, na moj”. Legea nu iartă înfricare, beutură, corupțiune ș. a. Alege cum vrea, liber.

Pentru a se protesta, în 15 zile dela alegere, trebuie cel puțin 2 martori, dar' bine aleși, cari să tacă ca peștele, să observe tot și refereze frunțașilor locului. Alții să învețe și îmbărbăteze poporul năcăjit și ușor de sedus, ca să nu rătăcească.

În 15 zile să se recureze. Ori-care advocat român, precum și eu, ca și până aci în zeci de casuri, bucuros fac recursul din cinste. Numai să nu-mi vină în ciaslul din urmă, ci numai decât după alegere și martori buni.

Să auzim de bine. La luptă!

August A. Nicoră,

membru în congregațiune, cercul Dobrei.

*

Dela Aiud.

Congregațiunea comitatului Albei-inferioare s'a ținut în 29 Octomvrie a. c. în Aiud. Dintre membrii români au participat 10, deși numărul total al Românilor este peste 50. Din Munții-Apuseni n'a fost nici unul, din Alba Iulia numai protopopul N. Ivan, apoi din Blaj au participat mai toți membrii congregației.

Încă în pre-eara zilei, membrii români s'au întrunit în Aiud, la o consultare și au luat angajamente, că cu argumente tari și cu rezoluțiune birbătească să combată fămoasa adresă a comitatului Clanaad, privitoare la prefacerea școalelor române confesionale, în școale de stat și care era pusă la ordinea zilei.

Ne obișnuim oblađitorii comitatului cu prezența Românilor și înfricându-se, au pus haiducii comitatului să umble din casă în casă prin Aiud, ca să adune pe membrii maghiari din loc, și astfel sala la 11 ore era înțesată de membri.

La 11 ore referentul cetește faimoasa adresă cu un patos ațîțător, și la pasagele marcante, în cari se spuneau fericirile (?) ce au să isvorască din prefacerea școalelor în școale de stat, membrii maghiari prin aplause și „gljen”-uri asurzitoare dau expresiune compacerii lor pentru acest nou triumf al șovinismului unguresc.

Credeau adecă Maghiarii, că Români prin această terorizare, obișnuită la adunările ungurești, se vor înfrica și propunerea comitatului permanent de a adera la adresa șovinistă, va fi primită fără nici o contrazicere. Dar' s'au înșelat, căci 5 vorbitori s'au insinuat deodată la cuvânt: contra propunerii și anume: canonicii I. M. Moldovan, Gavrilă Pop, protopopul Nicolae Ivan, Dr. A. Bunea și Dr. Vas. Hossu. Fiecare din aceștia, în limba română a combătut din diferite puncte de vedere și cu argumente tari rezoluțiunea și tendințele ei deastroase. Credeai, că ești într'un parlament român, ear' nu în cel mai blăstemat cuib unguresc. Două ore și jumătate a ținut discuția înfocată, care pe Maghiari i-a lăsat opăriți cu totul, deși la votare, să înțelege, că au învins.

Maghiarii au trimis în luptă pe cei mai șovinisti ai lor, pe deputatul dietal Mohay, vicecomitele Csato, protonotarul Török și pe archișovinistul Varró Laci, cunoscut de alt-cum dela scandalurile tinerimii universitare maghiare cu ocaziunea tulburărilor înscenate contra profesorului Dr. Silási și a societății „Julia” din Cluj. Membrii români numai în tre șgomote asurzitoare puteau să-și înceapă și să continue vorbirile lor în sonora noastră limbă, pentru-că Ungurii strigau, ca din gura șerpelui, că nu pricep românește, deși toți știau limba noastră, ear' amplotiații sânt datori o știe. Se vede, că nu le suferia la urechi accentele românești și, nici nu puteau înghiți gâlștețele, cari din partea fiecărui din cei cinci oratori li-se prezentau.

Resultatul final a fost, că la votare, cei 10 Români, precum am amintit, au rămas în

minoritate, dar' cu convingerea, că și-au dat cuvântul cu energie, luptând pentru avutul nostru atât de scump, cum sânt șelele, ceea-ce le face onoare. Dacă erau membrii români prezenți și nu stăteau acă ceea-ce e foarte detestabil, rezultatul putea fi și altul. Ca închiere însemn nume acelora cari au fost de față: canonicii Moldovan și G. Pop, Dr. Bunea, Dr. Hossu Nic. Ivan, V. Orășan, preot; Dr. Al. Pop, medic; Negrușiu, prof.; G. Preot prof.; T. Onișor și Stefan Crișan (Teit).

Lista

membrilor aleși ai comitatului municipal al comitatul Făgăraș

al căror mandat expiră cu finea anului 18 și anume:

În cercul Tohanului-vechiu: Nicol Pop, proprietar; Stefan Necea, preot; Io Mănoiu, comisar de drum în Bran.

În cercul Șinca-veche: Ioan Pop, inv. Nicolae Samoilă Popa, proprietar; Eustach Crișan, invetăzător; Nicolae Raicu, preot; t din Șinca-veche.

În cercul Șercaia: Vicențiu Grama, preot în Rușor; Ioan Cocon, preot în Măndra Ilariu Boeriu, preot în Grid; Nicolae Gosgări căp. pens. în Făgăraș.

În cercul Veneția-de-jos: Virgil Pop preot în Veneția-de-jos; Iacob Oana, inv. per în Grid; George Halmăgi, notar în Comana-de-jos; George Pop Grideanu, fost notar în Comana-de-jos.

În Cercul Mărgineni: Iosif Herszén proprietar în Hărseni; Nicolae Traian Pop inv. în Mărgineni; Gavril Cornea, preot în Ileni; George Fettu, preot în Hărseni.

În cercul Recea: George Poparad, not în Recea; Maximilian Recean, preot în Recea; Ioan Petrișor, inv. în Recea; și Șofron Prun inv. în Recea.

În cercul Voilei: Nicolae Aron, preot în Galați; Dănilă Șerban, notar în Voila George Dobrin, inv. în Voila; Borosnyai Béla, solg. în Arpaș.

În cercul Lisei: George Ganea, prop. în Lisa; Constantin Pop, privatier în Făgăraș; Ioan Pop, preot în Sâmbăta-de-jos.

În cercul Viștea-de-jos: Vasile Stanciu, căp. în pens. în Viștea-de-jos; Leon Solomon notar în Drăguș; Nicolae Tatar, proprietar în Drăguș; Ioan Popa Borzea, proprietar în Viștea-de-jos; Petru Lelutiu, proprietar în Beșimbau.

În cercul Arpașului-de-jos: Matei Vasu, proprietar în Arpașul-de-jos, Leon Vasu propr. în Arpașul-de-jos; Ioan Cucu, preot în Arpașul-de-jos.

În cercul Scoreilor: Ioan David Pop preot în Scorei; Damaschin Poparad, nota în Cărțișoara; Ioan Lupea preot român în Sărata.

În cercul Făgărașului: Emil Zanco, ad ministrator de domenii; Teodor Mat, maior în pens.; Béla Inkovici, primar în Făgăraș; Carol Balla, preot reform. în Făgăraș.

Atrag atențiunea inteligentiei de prin cercuri, ca să se înțeleagă de timpuriu asupra membrilor de ales, și să se năusească a duce toți alegătorii la urnă, pentru-că s vor face mari eforturi din partea oficioasă ca să trănțească pe toți membrii români independenți. Zetta.

CORESPONDENȚA

„TRIBUNEI”.

(Întimpinare). Sub titlul acesta primim o lungă întimpinare dela dl Ioan Moșoiu, preot în Simon (Bran), privitoare la o corespondență publicată în „Tribuna” nrul 228, din care extragem următoarele:

Comisiunea a fost exmisă pentru statorirea unui hotar vechiu, ear' nu spre a vinde pădure. Comisiunea într-un glas prin mine ca referent, a raportat aceea ce a crezut de cuviință în afacerea pentru care a fost trimisă, deci dar' nu eu am făcut propunerea singur, și referența s'a luat la cunoștiință din partea reprezentanței; s'a propus adevărat vinderea unor lemne moarte de pe jos, cari tot putrezesc înzadar, fiind la un loc foarte periculos, în preț ca la 10—15 fl, și aceasta cred că e pădurea închipuită de dl corespondent, care am susținut să o vând eu. De altmintre dl corespondent, ca om cu carte, va fi știind, că azi trebuie forme multe și aprobări până să se vândă o pădure.

Fiind scopul comisiunii statorirea (regularea) unui hotar, între 2 proprietari diferiți, comisiunea a trebuit să aplaneze lucrul în favorul bisericilor, ceea-ce a recunoscut și cu multă prudență a vorbit membrul reprezentanței și casarul fondului, parochul din Șirnea, Ioan Centu.

Adevierea aserțiunii mele se futărește și cu recercarea președintelui reprezentanței, Spese s'au lănicidat, a mai fost vorba ce parte să le plătească bisericile sau comuna

phodol, al cărei pădurar, a trecut hotarul amplând lemne.

În vedere însă am avut aplanarea unui pios, de care cred că tot nu vom scăpa.

Ce se atinge de fondul școlii centrale, pe care prietenul meu zice că aș fi lucrat pentru lui, pe cale răcită, pot atâta să afirm, că e un mare neadevăr, și mă mir cum poate merge așa departe, se arete în public și se fereze un om, care în viața lui publică de ani, a desvoltat zel și diligență, cătră tot este bisericesc, școlar și național, și n'are maniera dînsului, a apără când ca naționalist, și din contră.

Dacă ceri fapte, domnule n., pot să-ți arăt?

Abusuri administrative.

Privitor la abuserile pașalelor un-arești, primim încă următoarele:

Onorată Redacție!

Mercuri, în 4 Octomvrie v., am lăsat dl notat din Remetea, Ilie Frenț — până ai an Frențiu — să-mi înosească pașușul pe vacă cu vițel.

Mi-a fost mare mirarea, văzând că dl Frențiu și-a permis ceea-ce nu și-a permis din ținutlăria din țirgul de vite în Beiuș: a loc de Gavril Bodnariu, cum s'a scris pe pașușul pașușurilor vechi, d-sa se pune și, ca proprietar, pe Bodnár Gabor îl scrie în pașușurile din nou făcute.

Se vede, că a fost vorba despre mine în cancelaria notarială, ceea-ce deduc din înregistrarea, că juratul aducând pașușurile zis:

„Știu, că părintelui nu-i va plăce cum lăsat scris pașușurile, căci e schimbat numele“.

De unde a știut juratul că mi-s'a schimbat numele? căci el nu știe ceti, nici scrie. Am înțeles deloc, că și... Kossuth va fi la pîjloc. Zeu, dacă nu l-am ascultat, să trag lopotele, nu e mirare dacă își răsună, căci e cuvenia, fiindcă, după-cum se va vedea mai la vale, și eu sînt din viță — ca Kossuth — „nobilă“ — precum mă arată numele.

Sâmbătă, în 7 Octomvrie v. c., venind în comuna B. Sânmărtin pentru contribuțiune, — în prezența mai multor contribuți 1-am făcut atent la „eroarea“ comisă, zicîndu-i, că se binevoiesc a corege pașușurile, scriind în ele numele adevăratului proprietar. Se auzi numai:

„Nici într'un act nu vei vede Gavril, etc. etc., că Gábor, János și altele mai departe“.

„Așa e porunca?“

„Dacă crezi că am făcut crimă, acuză-mă la superiorități“.

„Nu ți-am furat eu vaca și vițeaua“.

„Eu mă țin de ordinațiuni. Cu mine nu te sfîdi“ etc etc.

Cu toate-că eu nu sînt născut dela 1 Octomvrie încoace, știind și eu că e ordinațiune relativă la traducerea numelor, 1-am lăsat numele se-l mai traducă, până 1-se vor încurci ochii; dar 1-am făcut atent la ceea-ce d-sa n'a putut învăța până în vîrsta de vre-o 50 de ani, că numele de familie rămâne neschimbat în ori-ce limbă din lume și are datorița morală ori-și-cine a scrie conumele fiecui așa precum și-l subscrie cel-ce îl poartă; am pretins, ca barem numele de familie se nu mi-l schimonosească, și dacă voește a se convinge despre numele meu, să poftescă la matricula parohiei din Beiuș. Ce se mai auzi! Bietul „Cristeș“ se face deodată mare filolog: — „Bodnár“ înseamnă și așa... de ceta... meșter de care face aaaa... budoane și iii... aaa — bui“. (Bravo!) — „Numele d-tale e unguresc“ — (ca și al lui Kossuth —).

Așadar se-l acuz pe domnul Frențiu! — Dar cui? căci...

Domnul Frențiu et tui quanti își fac datorița impusă prin ordinațiuni; dar nu cred să fie nici unul așa bun traducător ca Ilies bácsi, care ca conducător de matricule civile, și numele bărbătesc: Flore îl traduce și induce ca pe femininul: Floarea=„Virág“ etc. Apoi se vezi conume schimonosite după regulile d-sale filologice!

Ar fi multe de scris despre această pasere, dar deocamdată mă mărginesc numai la atâta, ca ori-care Român adevărat cunoscîndu-l în persoană, se-i întoarce spatele auzindu-l declarîndu-se de Român, pentru-că e topit de mult în căldarea șovinismului și tornat în altă formă: chip de om, fire de... Sirecului om, care se mai poate susține numai simțind când cum poate și tivind pe „Kossuth nota“.

Gavril Bodnariu,
preot român.

Alegere de preot.

La 15/27 Octomvrie a. c. s'a făcut alegerea de preot în comuna noastră Conop, unde pentru deoarea millenară cu puține zile înainte de aceasta ni-s'a făcut o școală nouă de

stat pentru 3—4 familii jidano-maghiare. În unul din nrii trecuți onor. redacțiune a binevoit a lua puțină notiță despre aceasta, ceea-ce noi cu plăcere am luat la cunoștință, văzînd că deși noi am fost și sîntem fără păstor, totuși s'a aflat cineva din giur, care se ne mai deschidă ochii, luminîndu-ne, că ceea-ce am făcut nu am făcut bine. Nu avem ce să facem. Am zis că am fost și sîntem fără păstor.

Când noi am fi avut păstorul adevărat, atunci nu ni-s'ar fi impus și sarcina școlii de stat. Am rămas deci numai cu învățătorul de care și noi tot așa putem să zicem ca Berzovenii, că și el a contribuit și a ajutat înființarea acelei școle.

Abia așteptăm să ne alegem și noi un preot brav, care între înregistrările cum stau astăzi să ne fie povățuitor și zid puternic în contra dușmanilor ce ne asupresc.

Durere însă, căci nu am putut să ne alegem persoana dorită. Haita jidano-maghiară a la Pețiky—Flețky, cu toți pandurii sei, dela cel mai mare până la cel mai mic, a strîns sărăcimea supusă pungilor jidovești și majorizează voturile pentru candidatul lor, ear noi frunțașii independenți ai comunei scărbindu-ne de cele văzute rămănam în minoritate, nevoțînd partea cea mai mare nici pe unul nici pe altul.

Ne-a durut inima când am văzut că și puținul sterfău ce avem în învățătorul nostru, încă a mers alături cu ei, ba s'a pus cu toate puterile să ne nimicească, pentru-că tot pe această cale voește azi-mîne să-și așeze fi-ciorul în loc. Sfătuim din vreme să se re-întoarce de pe calea apucată.

Puțină mîngăiere ni-a mai rămas însă, sperînd că superioritatea noastră bisericească ne va lua în considerare motivele aduse de noi în comitetul parohial, care am dorit să fie echis dela candidare, care motive din respectul cătră fețele bisericești ce avem, în publicitate nu le aducem, pentru-că cu cea mai nobilă intențiune am scris.

Conop, 15/27 Octomvrie 1895.

Cu distinsă stimă:

Un parochian.

CRONICĂ

Sibiu, 31 Oct. n.

Dela „Asociațiune“. Din procesele verbale publicate în Nrul 10 a. c. al „Transilvaniei“ scoatem următoarele informațiuni:

Discutațiuni s'au ținut: în despărțimîntul Blaj „despre organizarea, lucrarea și conducerea unei moșii comasate“ de I. F. Negruțiu; în despărțimîntul Alba-Iulia „despre procedura cea nouă în afaceri judecătorești“ de G. Filip și despre „influența școlii asupra desvoltării poporului“ de N. Ivan; în desp. Hațeg despre „cultura e libertate, averea e putere“ de I. Muntean.

Tot teme „periculoase“, onorată „secție a naționalităților“!

„Periculos“ este și dl... Fr. Hosszu dela Deva. Despre despărțimîntul de acolo cetim în protocolul oficial dela 3 Aug. 1895:

„Din cuprinsul protocolului se constată următoarele: 1. s'au expus motivele, pentru cari din 1891—1895 nu s'au putut ține adunările generale ale despărțimîntului; 2. s'a constatat în legătură cu raportul cassarului, că despărțimîntul are un fond de 174 fl. 55 cr. depuși la însoțirea „Hunedoara“, cu menire de a se împărți premii înveșcărilor meseriei, și cere adunarea generală a se lăsa acest fond și mai departe în administrarea despărțimîntului spre scopul amintit.“

De cinci ani nici o adunare!

Centralii observă: „Protocolul servește spre știre cu aprobare; cu privire la fondul de 174 fl. 55 cr., ce se administrează la cassa despărțimîntului—se reacează direcțiunea a da deslușiri relative la proveniența lui, care proveniență nu-i cunoscută la centru, deși membrii de aici sînt... bătîni în funcții!“

În fine mai spînim următorul pasagiu, care privește o ches lunc „cavalerască“, care a servit comitetului „spre știre“: „Nr. 147/331. Dl Dr. Vasile Bologa, profesor și director la școala civilă de fete a Asociațiunii. În firul raportului seu prezentat verbal în ședința acestui comitet dela 16 Iunie a. c., relativ la transcrierile de disciplină internă ale fostei învățătoare la școala Asociațiunii d-șoara Elisa Nasta, și relativ la purtarea violentă a fidanțatului dînsi, dlui Alexandru Bohăel, care 1-a atacat pe stradă pentru afacerile sale de director, — arată, că în fata atacului punitibil că pentru moment, și-a luat satisfacțiune cuvenită unui bărbat, precum dovedește atestatul aclus în original; că pentru cealaltă parte a procedurii arată, că — conform în drumării acestui comitet — a acusat pe respectivul în 25 Iunie a. c. sub nr. 3426, la judecătoria cercului din Sibiu, ceea-ce dovedește rubrul produs în original.“

„Iubitorii de nație“. Azi s'a prezentat în redacția noastră un candidat de învățător ortodox și ni-s'a plăns, că fără a fi fost avisat pe când se afla acasă despre urcarea taxei pentru depunerea examenului de calificățiune învățătoresc, numai ce se trezește, că împiegați consistoriali etc. fi cer în loc de 10 fl. 15 fl. Ce era să facă, spre a lui norocire a întâlnit un prieten, care 1-a împrumutat cu 5 fl., ca astfel să nu fie constrîns a se reîntoarce

acasă fără ispravă. Întrebăm noi, cari dintre „nelărmuitorii și iubitorii de nație“ au urcat taxa dela 10 la 15 fl.? S'au doară și prin urcarea de atari taxe, se are în vedere binele poporului? Se vede, că noul director al seminarului ține cu ori ce preț să introducă „inovațiuni“.

„Posnașul“ este titlul cîlindarului (pe anul 1896) scos de amicul nostru Ermil Borcea. Partea hazlie a acestui cîlindar întrece ori-ce carte de cuprins umoristic apărută în Transilvania: este plină de glume bune, de cuvinte de spirit și anecdote, precum și gravuri foarte bine reușite. Ediția o are librăria Krafft. Publicul român va ceti cu cea mai mare plăcere această lucrare, care întrece peste valoarea obicinuită a cîlindarelor și este un product literar ce recomandă cu simpatie pe tinărul autor.

Desertori. Din Arad primim următoarea cartă postală, iscalită de un „pedagog“: „Încă doi tineri pedagogi au părăsit institutul nostru. Acești doi tineri rățăciți sînt Andreiu Murășan, pedagog de c. IV. și Petru Lucicău, pedagog de c. II., apoi pe lângă aceea că au trecut în tabăra dușmanului, mai vestesc și minciuni ne mai auzite despre institutul nostru pedagogic. Andreiu Murășan a primit alumnul gratis și totuși s'a dus, dar mai îndeamnă și pe alții, și până acum a putut seduce pe doi inși, pe Ioan Niculiciu și Stefan Damaschin, ambii pedagogi de cursul al II-lea. Doamne ferește-ne de aceste orișioase. Murășan se poate juca de-a cărțile, că nu este controlat de minenea“.

De ale „patrioților“. Din Giulez primim următoarele: în comuna noastră avem un Român foarte bun, cu numele Lazar Cioba, de religia gr.-ort, deși, durere, foarte rău vorbește limba română, așa zicînd mai nimica, fiindcă a crescut printre Ungurii din Văsarhely. Acest om (cioban) a auzit, că în comuna Keresztur o comună aproape de noi, cu locuitori maghiari, s'ar vinde o proprietate, s'a dus să o cumpere, a și tocmit-o. Ducîndu-se vînzătorul și cumpărătorul la casa comună să se facă contractul, judele însă 1-a cunoscut că e Român și îndată 1-a negat cumpărarea cu toate-că Românul nostru a protestat zicîndu-i, că pe banii lui nu-i poruncește nime. În urma urmelor s'a învoit și judele punîndu-i condițiunea, că se se lapede de legea lui cea română și să treacă în legea ungurească. Românul nu 1-a fost mult să le răspundă, că „măcar se-mi dați tot Kereszturul și tot binele unguresc, de legea mea strămoșească nu mă voiu lăpăda. Român m'am născut și străneptojii mei încă ca Români vor muri“. Și de aici vedem cu ce vreau Ungurii să-și mărească statistica pe millenii, dar nu se vor înfalni cu aceasta. Ungurii, când nu pot ei nici cu un român, care într'adevăr a crescut între unguri, apoi cum vor păți cu un Român, care când aude de Ungur par'că aude de han Tatarul!

Grachu.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI“.

București, 31 Octomvrie n. Ministrul de interne a provocat pe prefectii județelor dela Dunărea-de-jos să supravegheze cu deosebită atențiune eventuale mișcări în populațiunea bulgară și rusească din districtele lor. Ministrul de răboiu a ordonat în același timp înnulțirea serviciului polițienesc de pe corăbiile dintre Galați și Sulina.

Paris, 31 Oct. n. Presidential Faure a oferit lui Burgeois formarea cabinetului.

Viena, 31 Oct. n. Chestia aprobării de primar al capitalei Viena se va rezolva probabil în favorul lui Lueger.

București, 31 Octomvrie n. Știrea răspîdită de vre-o cîțiva corespondenți din București, că ministrul-president D. Sturdza ar fi adresat ambasadelor române din străinătate o circulară referitor la politica externă a guvernului român, se declară în cercurile oficiale ca absolut falsă și se adaugă în același timp, că nu s'a expedit nici o circulară de acest soi, ear programul guvernului actual atîr referitor la politica internă, cât și la politica externă este expus în vorbirea ministrului-president D. Sturdza rostită la întrunirea din Iași.

Zagreb, 31 Octomvrie n. Depuțatul Darcsics a interplat în ședința de ieri a dietei provinciale în chestia incidentelor din Zagreb. Banul Khuen-Héderváry a răspuns, că baronul Bánffy nu este ministru-president numai ungur, ci și comun și deci responsabil înaintea Coroanei pentru fiecare pas. Vina pentru faptele studenților o poartă aceia, cari 1-au sedus la aceste fapte. Propunerea de abolițiune nu o poate face, fiindcă Regele însuși a fost cel dîntău, care a condamnat aceste fapte. Răspunsul Banului s'a luat spre știință.

Semlin, 31 Octomvrie n. Consiliul comunal și-a exprimat regretul față cu incidentele din Zagreb și a dat expresiune încrederei sale față cu Banul Khuen-Héderváry și ministrul-president Bánffy.

Bibliografie.

A apărut la „librăria Carol Müller“, București: „Biblioteca pentru toți“, Nr. 19 și 20 Alfr. de Musset, „La ce visează fetele“ și Dimitrie Bolintineanu, „Legende istorice“.

Se află de vînzare la „Institutul Tipografic“, Sibiu.

La Institutul Tipografic în Sibiu se află de vînzare următoarele noutăți mușicale:

Ai plăns și tu v'odată? Romanță pentru voce și piano de Ernest I. Alexandrescu fl. —50
Nu înțeleg. De E. I. Alexandrescu „ —50
Pictorial! De E. I. Alexandrescu „ —50
Un fir electric. De E. I. Alexandrescu „ —75
L'Affection. Polca franceză p. piano de C. D. Belortu „ —50
De Braila à Gènes. Galop pentru piano de C. D. Belortu „ —50
Sărba Bucureștilor, pentru piano de Ioan D. Burlan „ —50
Sărba Bucureștilor, pentru voce și piano de Ioan D. Burlan „ —50
Didi. Polca mazurea pentru piano de Ioan D. Burlan „ —75
Isvorul. Romanță pentru voce și piano de Dimitrie St. Cristide „ —50
Linște. Vals pentru piano de Dimitrie St. Cristide „ 1.—
Am plăns. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Cirillo „ —75
Singurătatea. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Cirillo „ —75
Claire. Polca pentru piano de Alph. N. Ochialbi „ —25
Institutele-Unite. Vals pentru piano de Carol Decker „ 1.—
Sărba Bucureștilor, pentru piano de Const. Dimitrescu „ —50
Sărba mirilor. De C. Dimitrescu „ —50
Iubileul. Marș de Gh. Fotino „ —75
Surorile. Hora de Gh. Fotino „ —50
Elisa. Polca franceză de G. Ionescu „ —50
Zéphir. Polca mazurea de G. Ionescu „ —75
Souvenir de Zürich. Polca mazurea de Anton Kneisel „ —50
Pas de quatre original. De Mayer Lutz „ —50
Gavotte de la Princesse „Marie“. De Michel Margaritescu „ —75
Les beaux yeux. Valse pentru piano de Mathilde Mironescu „ 1.—
Țerăneuța. Cîntec popular pentru voce și piano de Costache Moianu „ —50
Hora înfrîrîrii, pentru piano de P. G. Nițescu „ —75
La tina copiliță dragă. Romanță de Droianu „ —50
Toujours avec argent. Polca franceză pentru piano de Sig. Paulmann fl. —50
La blonde. Polca mazurea pentru piano de Sigismund Paulmann „ —50
Turda. Marș patriotic de Paulmann „ —50
Hora reginei. De Sigis. Paulmann „ —25
Sărba pașușelor. De Sig. Paulmann „ —25
Marș turcesc. De Sigis. Paulmann „ —25

La comanda din afară se se adaugă pentru porto postal totdeauna încă 5 cr., ear pentru expediție recomandată 2 cr. v. a. Pentru siguranța expediției se recomandă modalitatea din urmă.

Călindarul zilei.

1 Noemvrie n. 1895.

Julian: Muc. Artemie.

Gregorian: T. S.

Soarele: răsare 6.45 apune 4.42 m.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 31 Octomvrie n. 3 ore dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 737.3)	Diferența din proziul	Temperatura după Celsiuz	Maximal și mi în noaptea	Direcția vîntului
Observații				
725 0	—2.6	+10.4	+16.2 9.2	SO

Din țeară 31 Oct. n. 7 ore dimineața.

Stațiunile	Presiunea atmosf. în mm.	Temperatura Celsiuz	Vîntul direcția	țara
București . . .	760	+ 11.9	N	3
Cluj	760	+ 15.2	SO	2
Sibiu	753	+ 17.0	V	2
Orșova	—	—	—	—
Arad	76	+ 9.8	—	—
Panciova . . .	761	+ 13.0	V	2

Sosiți în Sibiu.

În 31 Octomvrie n. 1895.

Hotel „Neurhrer“. M. Bardeal și B. Löwenstein din Viena, F. Tezesan din Abrud și F. Goldberger din Budapesta, toți voiajiori. M. Gabor, inginer din Făgăraș.
Hotel „Împăratul Romanilor“. C. Ionescu, director și A. Draghicescu, secretar de finanți din București. A. Plapart, căpitan din Viena. C. Steiner, G. Biro și M. Grünfeld din Viena; S. Rokenstein, Lederman și Schlesinger din Budapesta, toți voiajiori.

Teatru orășenesc în Sibiu.

Vineri, 1 Nov. n. 1895.

„Lenore“.

Dramă în 3 acte de Carol Holtei.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 29 Oct. n. 1895.

Sămînțe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilo
dela	pănă	dela	pănă	
Grâu				
Bănățenesc nou	75		76	
Grâu dela Tisa	75		76	
Grâu „Pesta“	75		76	
Grâu de Alba-Reg.	75		76	
„Bacica“	75		76	
Grâu ung. de Nord	75		76	
Sămînțe vechi ori noue	Solul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	pănă	
Sécără		70—72	5.65	5.71
Orz	de nutreț de vînzare	60—62	5.80	6.—
„	de bere	62—64	—	—
„Ovės	—	64—66	—	—
Cucuruz (porumb)	bănăț.	89—41	6.40	6.70
„	de alt soi	75	6.75	6.90
„Moiu	—	76	6.—	6.05
Hrișcă	—	—	6.—	6.60
Grâu	Sept.-Oct. Mart.-Apr.	7.01	7.08	
Cucuruz	Maiu-Iun. Iulie-Aug.	6.19	6.21	
„Ovės	Mart.-Apr. Oct.	6.20	6.22	
„	—	5.79	5.81	
Produce diverse	Solul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	pănă	
Săm. de trif.	Lucernă ungurească	35.—	40.—	
„	roșie	55.—	60.—	
„	rafinat	—	—	
Uns. de porc	dela Pesta	53.—	54.—	
„	dela țeară	—	—	
„Sălină	svîntată	48.50	49.50	
„	afumată	58.50	54.50	
„Său	—	—	—	
„Prune	—	—	—	
„Lietar	slavon, nou	13.25	13.75	
„	bănățenesc	17.—	17.50	
„Miere	brută	—	—	
„	galbînă străcurată	—	—	
„Ceară	de Rosenau	—	—	
„Spirt	brut	—	—	
„	Drojdințe de spirit	—	—	

Cursul pieții din Sibiu.

Din 31 Octomvrie n. 1895.

Hartie-monetă română	Cump.	9.48	vînd.	9.52
Lire turcești	—	10.40	—	10.45
Imperiali	—	9.51	—	9.55
Ruble rusești	100 a	129	—	130
Galbeni	—	5.65	—	5.70

Bursa din Budapesta.

Din 29 Octomvrie n. 1895.

Renta de aur ung. 6%	—
„ de aur ung. 4%	123.50
„ ung. val. cor. 4%	99.45
Imprumutul căilor ferate ung.	125.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	123.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	103.—
Bonuri rurale ung.	98.—
„ croate slavone	98.75
Obligațiunile desp. regalilor	101.25
Imprumut cu premiu ung.	158.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	147.—
Renta de hârtie austriacă.	101.—
„ de argint austriacă.	101.—
„ de aur austriacă.	123.—
Losurile austriace din 1860	—
Acțiunile băncii austro-ungare	1077.—
„ „ de credit ung.	—
„ „ aust.	—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și economii	—
„Albina“	100.75
Argintul	—
Galbeni împărățești	5.78
Napoleon-d'ori	9.53
Mărci 100 imp. germane	59.10
Londra 10 Livra sterlingi	92.45

HAUTES NOUVEAUTÉS

pentru sezonul de toamnă și de iarnă 1895/96.

Nouveauté Cheviot mélé	120 cm. lat, per metru 65, 80 cr.	Mohair Crêpon în toate colorile	115 " " " " " 3.—
Haute Nouveauté coloré	lână curată, 95 cm. lat, per metru fl. 1.05	Nouveauté rayé en soie	120 " " " " " 2.10
Englisch Cheviot de Englitera	" " 100 " " " " " 1.15	Haute Nouveauté carré noppé	120 " " " " " 2.20
Irland Cheviot de Irlanda	" " 120 " " " " " 1.35	Englisch Cheviot dessiné	120 " " " " " 1.45
Cheviot uni, în toate colorile.	" " 120 " " " " " 1.20	Crêpe Cheviot	120 " " " " " 1.40
Cheviot uni	lână curată, 120 cm. lat, per metru fl. 1.55, 1.75, 1.95	Doppeltbreite Modestoffe	per metru 22, 32, 34, 48, 50, 58, 60, 65 cr. etc. etc.
Cheviot Diagonal anglais	lână curată, 120 cm. lat, per metru fl. 1.70	Himalaya	120 cm. lat, per metru fl. 1.—
Cheviot Crêpe anglais	" " 120 " " " " " 1.85	Drap des Dames	120 " " " " " —.82
Kammgarn cordonné	" " 120 " " " " " 2.20	Barchente și Flanellecottons în cele mai frumoase și mai nouă execuțiuni à 24, 28, 32, 35, 40, 45, 48, 52, 55, 60 cr. etc. etc.	
Crêpe Tricolette	" " 120 " " " " " 2.10	Stofe de mătășă în desene fermecătoare și în calități bune à 65, 85, 94, 96 cr. fl. 1.15 în cantitate enormă.	
Cheviot anglais dessiné	" " 120 " " " " " 2.40	Nouveauté rayé Taffetas	lână curată, per metru fl. 1.30
Haute Nouveauté Persienne dessiné	" " 120 " " " " " 2.45	Pépita Nouveauté	" " " " " 1.20
Velourette pointu en soie	" " 120 " " " " " 3.10	Crêpe-Seide frumos desene în exquisit	" " " " " 1.80
Nouveauté Persienne	" " 115 " " " " " 2.40	Nouveauté Taffet rayé	" " " " " 2.30
Nouveauté Astrachan	" " 115 " " " " " 2.80	Admirabile stofe de mătășă curată din sezonul din urmă per metru fl. 2.50, 2.60, 3.20	
Haute Nouveauté Persienette	" " 115 " " " " " 3.50		
Haute Nouveauté Kaukas	" " 115 " " " " " 3.10		

➡ Pentru provincie mostră și catalog ilustrat gratis și franco. ➡

👉 Casa de mărfuri 👈

D. LESSNER Viena

VI., Mariahilferstrasse Nr. 81—83, Eszterhazygasse Nr. 30, 32, 34.

[2701] 5—12

Souterrain, Parterre, Mezzanin, etagiu 1.

Diplomă de onoare.

Institut Tipografic T. L. Albini, Sibiu.

Diplomă de onoare.

Se recomandă a executa următoarele:

OPURI și BROȘURI

Placate

Comande din afară
se efectuează repede.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE CUNUNIE

Carte și epistole

Circulare și preț-curenturi

Note

Mare deposit
de cuverte, cerneală, recușite de scris,
ceară de pecetluit etc.

Bilete de vizită
după plac și cerere

Mare deposit
de hârtie de scris și concept, precum și hârtie fină
de epistole
cu plicuri în casete.

EDITURA "TRIBUNET" ȘI A "FOII POPORULUI".

Diferite cărți științifice și literare
Elegant legate sau broșurate.

Biblioteca populară a „Tribunei”

Dictionar
român-german și german-român.

➡ Prețuri foarte moderate. ➡

Strada Măcelarilor 21.

Librărie românească în Sibiu

Strada Măcelarilor 21.